

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№7(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 284 sahifa,
1-iyul, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning milliy qadriyatlarga oid tasavvurlarini shakllantirishning pedagogik-psixologik mexanizmlari.....	10
Davlatnazarova Ziyodabonu Muxtor qizi	
Talabalarning xulqidagi devyatsiya darajasining yuqorilab ketishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik omillar.....	16
Ergashev Jo'rabek Xalilovich	
Zo'rvonlikka uchragan bolalarni va ularning oilalarini zo'rvonlikdan himoya qilishning normativ-huquqiy va ijtimoiy-psixologik asoslari.....	19
Ergasheva Gullolaxon Nosirjon qizi	
Tinglab tushunish kompetensiyasining psixolingvistik va pedagogik asoslari.....	24
Jonbo'tayeva Maxarramxon	
O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasining kasbiy kompetentlik tizimidagi o'rnini.....	27
Kutliyeva Feruzaxon Yusupovna	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning ijtimoiylashuvini ta'minlashga xizmat qiluvchi zamonaviy kompleksni rivojlantirish.....	31
Yunusov Mirsaid Xudayarovich, Istamova Sevdo Ashirqul qizi	
Elektr tizimlari dinamik barqarorligini STEAM va Spiral (Regressus, Progressus) metodlari asosida o'qitish.....	35
Safarov Xoliyor Sayyid Safar o'g'li	
O'quvchilarda badiiy-estetik did va dizaynerlik ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi.....	39
Norbutayeva Dilafuz Abdurasulovna	
Talabalarda ijtimoiy yetuklikni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari va uning ta'lim sifatiga ta'siri.....	43
Rahimova Nazokatxon Kasimjonovna	
Model for Improving Students' Professional Competencies Based on Motivational Learning Approach.....	49
Alibekova Mahzuna	
Bo'lajak tarix o'qituvchilarining tarixiy tafakkurini shakllantirishning tuzilmasi va pedagogik komponentlari... 54	54
Djumaniyazov Farxod Ulugbekovich	
Yengil atletika bilan shug'ullanuvchi 14-16 yoshli sportchi qizlarda mashg'ulotlar davomiyligi.....	59
Oralova Bibixol Husniddin qizi, G'ulomova Maftuna Sayfulla qizi	
Boshlang'ich ta'limda ingliz tilini o'yinlar orqali o'rgatish.....	64
Ruzmetova D. A.	
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchisining axloqiy faoliyatini shakllantirishda pedagogik vositalarning imkoniyatlari.....	68
Saydanova Dilafuz Sadirdinovna	
Xorijiy tajribalar va zamonaviy yondashuvlar asosida tyutorlar kasbiy salohiyatini rivojlantirishda malaka oshirish tizimini takomillashtirish.....	75
Ubaydullayev Zuxriddin Botirovich	
Effective Classroom Activities for Developing Speaking Skills Among EFL Learners.....	79
Akhmatova Munisa Orif qizi	
Xalqaro va milliy baholash dasturlarini hisobga olgan holda boshlang'ich ta'lim mazmunini yangi ta'lim trendlari bilan boyitish.....	86
Gulmira Abdullayeva, Egamberganova Yorqinoy Ollobergan qizi	
Ijtimoiy tarmoqlarning shaxs identifikatsiyasiga ta'sirining ijtimoiy-psixologik omillari.....	90
Tojiboyeva Nodiraxon Tursunaliyevna	
Analysis of the Methodology for Developing Students' Creative Thinking Competence Using Artificial Intelligence Tools Based on STEAM Educational Technologies.....	94
Tursunaliyeva Nazokat Tokhir qizi	

Oliy ta'lim muassasalarida e-Portfolio ma'lumotlarini markazlashmagan tarzda boshqarishning afzalliklari va muammolari	102
<i>Yusupova Dono Adambayevna, Jalolov Tursunbek Sadriddinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining inklyuziv-tolerantlik haqidagi qarashlari tahlili	110
<i>Amangeldiyeva Adolat Ravshanbek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni savod o'rgatishga tayyorlashning samarali shakl, metod va didaktik vositalari	115
<i>Go'zal Qurbonova</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda hayot xavfsizligi ko'nikmalarini shakllantirishning dolzarb pedagogik masalalari.....	121
<i>Muratova Munavvar O'rol qizi</i>	
Tarkibida toponimlar mavjud maqol va matallarning lingvomadaniy xususiyatlari va ularni o'qitishning lingvodidaktik asoslari.....	126
<i>Usmonova Zamira Jaxongirovna</i>	
Psixologik-pedagogik tadqiqotlarda tassavur fenomenologiyasi	130
<i>Axmedova Shaxlo Shoxob qizi</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi (haykaltaroshlik san'ati misolida).....	133
<i>Panayeva Maloxat Muminovna</i>	
Взаимосвязь склонности к сравнению внешности, интернет-зависимости и уровня притязаний у студентов-юношей	136
<i>Багдасарова Диана Левоновна</i>	
Роль каракалпакской народной национальной музыки в формировании духовно-нравственных качеств учащихся	141
<i>Зарымова Турсынай Бердибай кызы</i>	
A Review of the Literature on Stem Cells in Dentistry	145
<i>Ruziyeva Kamola Akhtamovna</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktablarida estrada san'atini o'qitish masalalari (gitara cholg'usi misolida)	150
<i>Abdullayev O'tkir Sadullayevich</i>	
Talabalarda innovatsion kasbiy kompetentlikni rivojlantirish texnologiyalari	154
<i>Avezov Davronbek Soburovich</i>	
O'zbek xalq pedagogikasi an'alarining zamonaviy ta'lim tizimidagi transformatsiyasi	158
<i>Erkaboyeva Nigora Shermatovna</i>	
Texnika va iqtisodiyot yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari talabalarida ingliz tilini mustaqil o'rganishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	163
<i>Mamatqodirova Gulnigor Rustamjonovna</i>	
Yangi dunyoviy tartibotning shakllanishi jarayonida siyosiy taraqqiyot barqarorligi va xavfsizligini ta'minlash muammolari	168
<i>Nazarov Alisher Narimanovich</i>	
Ota-onasiz tarbiyalanayotgan o'smir o'g'il bolaning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	171
<i>Qodirov Jahongir Neymat o'g'li</i>	
Kutubxona muhitida talabalarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishning innovatsion modellari.....	176
<i>Qosimova Xolida Nabiyevna</i>	
Jismoniy imkoniyati cheklangan maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy harakatli o'yinlar orqali jismoniy sifatlarni rivojlantirish	179
<i>Raxmatullayeva Durdoni Fazliddin qizi</i>	
Personalized Approach to the Treatment of Generalized Periodontitis in the Prediction of Cardiovascular Complications Based on Salivary Proteomic Profiling.....	182
<i>Shodiev O. U., Nazarova N. Sh., Agababayan I. R.</i>	
O'smirlarda irratsional ustanovkalar shakllanishining ijtimoiy-psixologik omillari	187
<i>Toshboltayeva Nodira</i>	
Роль интерактивного лингвокультурологического пространства в формировании лингвокультурной компетенции студентов национальных групп филологических направлений.....	191
<i>Рустамова Ферузахон Махмуджановна</i>	

Talabalarining darsdan tashqari vaqtda mustaqil ravishda jismoniy tarbiya bilan shug'ullanishini shakllantirish	196
<i>Dusanov Shuxrat Abdiraakovich</i>	
Kutubxona muhitida talabalarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishning innovatsion modellari	201
<i>Qosimova Xolida Nabiyevna</i>	
Jismoniy tarbiya darslarida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik kompetensiyasini takomillashtirish mexanizmlari	205
<i>Xoliqnazarov Azamat Begaliyevich</i>	
Oliy ta'lim talabalarida kreativ fikrlashni fanlararo integratsiya asosida shakllantirish	209
<i>Allanazarova Dilobar Baxromovna</i>	
"Alpomish" dostonida obrazlar nutqidagi pedagogik qarashlar	213
<i>Boboqulova Aziza Adizovna</i>	
Researching the Biochemistry and Physical Chemistry of Oral Fluid in Kids Who Are Acting Strangely	217
<i>Eraliyeva Zulfiya Makhmudovna, Buzruzkoda Javohir</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini mikro matnlarni o'qitishga qaratilgan kognitiv metodlar	222
<i>I. Matrasulova</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yozma nutq ko'nikmalarini shakllantirishda raqamli didaktik vositalardan foydalanish metodikasi	225
<i>Komilova Dilnozaxon Abdulhayevna, Xoliqova Mubinabonu Jamoliddin qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida onomastik leksikani lingvokulturologik yondashuv asosida o'qitishning strategik-metodik asoslari	229
<i>Mamatqulova Baxtijon Ravshanovna</i>	
Raqamli matnlarning lisoniy va pragmatik xususiyatlari	232
<i>Mashrapova Sevara Xabibovna</i>	
Extensive Pelvic Ureteral Abnormalities and Reconstructive Operations in Patients	237
<i>Mukhsinov Sardor</i>	
Pedagogikada metodlardan foydalanish	241
<i>Maxmudova Nargiz Djumaniyazovna</i>	
Diqqat yetishmasligi giperaktivlik buzilishini davolash usullari	245
<i>Otbasarova Umida Mexmonovna, Inogamova Rano Bahodirovna</i>	
Talabalardagi sanogen tafakkurning psixologik xususiyatlarini empirik tadqiq etish masalasi	249
<i>Tulyaganova Dilnoza Ulug'bek qizi</i>	
Raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning xorijiy va milliy tajribasini qiyosiy tahlil qilish	253
<i>Abdullayev Sherzodbek</i>	
Context, Intention, and Meaning in English Language Teaching: Developing Pragmatic Awareness in Learners of English as a Foreign Language	256
<i>Keldiyarova Shakhrizoda, Keldiyorova Mohlaroyim</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni steam yondashuvi yordamida og'zaki muloqotga o'rgatish mashqlar tizimi	267
<i>Yunusova Malika Miralimovna</i>	
Культурные и исторические коды франции в автобиографической прозе марселя паньоля	270
<i>Рахманкулова Дилафруз Азимовна</i>	
Трансформация роли преподавателя в условиях цифровизации высшего образования	274
<i>Рахматова Нигина Исломовна</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy san'atning tutgan o'rni	278
<i>Sultonova Marxabo</i>	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TASVIRIY SAN'ATNING TUTGAN O'RNI

Sultonova Marxabo

Farg'ona viloyati Uchko'prik tumani 25-DMTT tarbiyachisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy san'atning bolalar rivojlanishidagi o'rni va ahamiyati keng yoritilgan. 6–7 yoshli bolalar bilan olib borilgan ko'p yillik amaliy tajriba asosida tasviriy san'at mashg'ulotlarining ijodiy, estetik, psixomotor hamda intellektual rivojlanishga ijobiy ta'siri ko'rsatib berilgan. Jahon va mahalliy olimlar - Froebel, Montessori, Lowenfeld, Vigotskiy, Gardner, Malaguzzi - tadqiqotlariga tayanib, turli pedagogik yondashuvlar, zamonaviy metodlar va ularning amaliy natijalari tahlil qilingan. Maqolada, shuningdek, ota-onalar bilan hamkorlik, noan'anaviy texnikalar va milliy badiiy an'analarning bog'cha ta'limidagi o'rni ham ochib berilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, tasviriy san'at, ijodiy rivojlanish, estetik tarbiya, psixomotor rivojlanish, to'garak, amaliy faoliyat, noan'anaviy texnikalar, bolalar ijodiyoti.

Abstract: This article highlights the role and importance of fine arts in children's development within preschool education organizations. Based on many years of practical experience with children aged 6–7, the positive impact of fine arts classes on creative, aesthetic, psychomotor and intellectual development is demonstrated. Drawing on research by world and local scholars - Froebel, Montessori, Lowenfeld, Vygotsky, Gardner and Malaguzzi - various pedagogical approaches, modern methods and their practical results are analysed. The article also addresses parental cooperation, non-traditional techniques and the place of national artistic traditions in preschool education.

Key words: preschool education, fine arts, creative development, aesthetic education, psychomotor development, art circle, practical activity, non-traditional techniques, children's creativity.

Аннотация: В данной статье рассматриваются роль и значение изобразительного искусства в развитии детей в организациях дошкольного образования. На основе многолетнего практического опыта работы с детьми 6–7 лет показано положительное влияние занятий изобразительным искусством на творческое, эстетическое, психомоторное и интеллектуальное развитие. Опираясь на исследования мировых и отечественных учёных - Фрёбеля, Монтессори, Ловенфельда, Выготского, Гарднера и Малагуцци, - анализируются различные педагогические подходы, современные методы и их практические результаты.

Ключевые слова: дошкольное образование, изобразительное искусство, творческое развитие, эстетическое воспитание, психомоторное развитие, кружок, практическая деятельность, нетрадиционные техники, детское творчество.

KIRISH

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev Miromonovich ta'kidlaganidek: "Biz farzandlarimizni har tomonlama barkamol, intellektual rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan shaxs etib tarbiyalashimiz kerak." Bu ezgu maqsadni amalga oshirishda maktabgacha ta'lim muassasalari hal qiluvchi o'rin tutadi, chunki inson shaxsining poydevori aynan hayotning dastlabki yetti yilida shakllanadi. Shu davrda bolaning miyasi eng faol o'sish bosqichida bo'lib, har qanday ta'sir uzoq muddatli iz qoldiradi.

Tasviriy san'at maktabgacha ta'limda faqat ko'ngilochar mashg'ulot sifatida emas, balki bolaning jismoniy, aqliy, hissiy va ijtimoiy rivojlanishini bir vaqtda qo'llab-quvvatlovchi kuchli pedagogik vosita sifatida qaralishi kerak. Buyuk shveysariyalik pedagog Johann Heinrich Pestalozzi (1746–1827) qo'l, yurak va aql uyg'unligini ta'limning asosi deb bilgan. Uning fikricha, bola chizish va yasash orqali tevarak-atrofnii idrok etishni, his-tuyg'ularini boshqarishni va fikrlarini aniq ifodalashni o'rganadi.

Nobel mukofoti sovrindori, nevrolog Roger Sperry (1981) o'zining "ikki yarim sharning ixtisoslashuvi" nazariyasida chap yarim shar mantiqiy-analitik, o'ng yarim shar esa ijodiy-badiiy fikrlash uchun mas'ul ekanligini isbotlab berdi. Bu kashfiyot shuni ko'rsatadiki, san'at mashg'ulotlari o'ng yarim sharni faollashtiradi va natijada bolaning miyasi uyg'un, har tomonlama rivojlanadi. "Ilk qadam" milliy o'quv dasturi ham aynan shu ilmiy asosga tayanib, tasviriy san'atni bolaning estetik tarbiyasi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishi sifatida belgilagan.

Ushbu maqolada 25-DMTTda to'plangan ko'p yillik amaliy tajriba, jahon pedagogikasining ilg'or yutuqlari va o'zbek milliy ta'lim an'analari sintetik tarzda umumlashtirilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tasviriy san'atning maktabgacha ta'limdagi ahamiyati: nazariy poydevor

Bolalar va san'at munosabatini ilmiy o'rganish XIX asrning ikkinchi yarmidan boshlanadi. Nemis pedagogi Friedrich Froebel (1782–1852) "Bolalar bog'chasi" konsepsiyasida rasm chizish, loy bilan ishlash va qog'oz kesish-yopishtirishni bolaning tabiiy rivojlanishi uchun zaruriy faoliyat deb ta'riflagan. U "bolani o'sadigan o'simlikka, tarbiyachini esa bog'bonga" qiyoslagan - tarbiyachi vazifasi bola ijodkorligini majburan shakllantirishdan emas, buning uchun qulay muhit yaratishdan iborat.

Italiyalik vrach va pedagog Maria Montessori (1870–1952) "senzitiv davrlar" nazariyasida 3–6 yoshli bolalar uchun sezgi va motor ko'nikmalar rivojlanishining eng muhim pog'ona ekanligini isbotladi. Uning didaktik materiallar tizimida nozik harakatlarni rivojlantiruvchi chizish, bo'yash va hunarmandchilik mashg'ulotlari markaziy o'rinni egallaydi. Montessori: "Qo'l - insonning miyasiga ko'makchi aladdir; bola qo'li bilan ishlagan sayin aqli o'tkir tortadi", degan edi.

Amerikalik san'at pedagogi Viktor Lowenfeld (1903–1960) o'zining "Creative and Mental Growth" (1947) asarida bolalar ijodiyotining oltita bosqichini aniqladi. U 4-7 yoshni "sxematik bosqich" deb atab, bu davrda bolaning ramziy tafakkuri faol shakllanishini ko'rsatdi. Lowenfeld kattalarning bolalar rasmiga tanqidiy yondashishini keskin rad etgan: "Bola o'z rasmida noto'g'ri chizmaydi - u o'zicha ko'rgan narsani chizadi. Bizning vazifamiz shu ko'rishni kengaytirish, yo'q qilish emas."

Psixolog Lev Vigotskiy (1896-1934) "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasida ijodiy faoliyatning bolani uning haqiqiy qobiliyatidan bir qadam oldinroq olib borishini ta'kidlagan. Vigotskiyning fikricha, rasm chizish va yasash jarayonida bola o'yinning barcha afzalliklarini oladi - erkinlik, zavq, kashfiyot - lekin ayni paytda xayoliy narsani haqiqiyga aylantirish ko'nikmasini ham egallaydi.

Amerikalik psixolog Howard Gardner (1983) "Ko'p intellektlar nazariyasi"da 8 turdagi intellektni aniqlagan. Ulardan vizual-fazoviy intellekt aynan tasviriy san'at orqali eng samarali rivojlanadi. Gardner: "Maktabgacha ta'limda san'atni ikkinchi darajali fan sifatida o'qitish kelajak avlodning ijodiy salohiyatini yo'qotish demakdir", deb ogohlantirgan.

Italiyalik pedagog Loris Malaguzzi (1920–1994) Reggio Emilia tizimini yaratib, san'atni bolaning "yuz tilidan biri" deb atagan. Uning mashhur she'rida: "Bolada yuz til bor, yuz qo'l, yuz o'y, yuz fikrlash, o'yin va gapirish usuli bor... lekin undan to'qson to'qqizini o'g'irlashadi", deyiladi. Bu so'zlar san'at ta'limining bolaning ifoda ozodligi uchun naqadar muhimligini ta'sirchan aks ettiradi.

"Ilk qadam" milliy o'quv dasturiga ko'ra, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida estetik tarbiya va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Tojiddinova I.F. (2024) tadqiqotlarida tarbiya turlarining shaxs kamolotiga ta'siri o'rganilgan bo'lib, estetik tarbiyaning ahamiyati alohida ta'kidlangan. Axmedov A.A. (2023) esa ijtimoiy pedagogika qo'llanmasida ijodiy faoliyatni shaxs rivojlanishining katalizatori sifatida tavsiflagan.

Tasviriy san'at mashg'ulotlari bolalarda quyidagi ko'nikmalarni rivojlantiradi:

- Nozik motor ko'nikmalar:** qo'l-ko'z muvofiqligi, qalam, cho'tka va qaychi ushlab - yozuvga tayyorgarlikning asosi.
- Kognitiv ko'nikmalar:** rang, shakl, hajm, nisbat, simmetriya haqidagi tushunchalar - matematik va fazoviy tafakkurning poydevori.
- Hissiy intellekt:** o'z his-tuyg'ularini badiiy vositalar orqali ifodalash, boshqalarning ishiga empatiya bilan qaray olish.
- Ijodiy tafakkur:** muammolarga nostandart yechim topish, tasavvur qilish va yangi g'oyalar yaratish qobiliyati.
- Ijtimoiy ko'nikmalar:** guruhiy ishlarda hamkorlik, o'z fikrini himoya qilish va boshqalarning fikriga hurmat.
- Bardoshlilik va sabr:** uzoq muddatli maqsad sari intilish, xatoni tuzatish va qayta urinish irodasi.

Jahon tajribasida maktabgacha ta'limda san'at: qiyosiy tahlil

Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimi PISA testlarida dunyoda birinchi o'rinlarni egallab kelayotganligi bejiz emas. Finlyalik pedagoglar Pasi Sahlberg (2011) ta'kidlaganidek, bolalar 7 yoshgacha rasmiy o'qish-yozishni boshlamaydi, lekin shu davrda ijodiy va o'yin faoliyati orqali shunday mustahkam poydevor quradilarki, keyinchalik akademik sohada tengsiz natijalarga erishadilar. Finlandiya bog'chalarida san'at kundalik dasturning ajralmas qismi bo'lib, har bir bola o'z sur'atida va o'z uslubida ijod qilish huquqiga ega.

Italiyaning Reggio Emilia shahrida Loris Malaguzzi asos solgan pedagogik tizim bugun 150 dan ortiq mamlakatda qo'llanilmoqda. Bu tizimda "atelye" - maxsus jihozlangan san'at ustaxonasi - har bir bog'chening majburiy tarkibiy qismi hisoblanadi. "Atelierista" - san'at bo'yicha maxsus mutaxassis - bolalar bilan birga ijod qilib, ularning kashfiyotlarini qo'llab-quvvatlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu tizimda tarbiyalangan bolalar maktabda muammolarni hal qilish va ijodiy fikrlash borasida tengdoshlaridan ancha oldinda bo'ladi.

Yaponiyaning "yochien" (bolalar bog'chasi) tizimida origami, sumi-e (siyoh bilan rasm) va kollaj keng qo'llaniladi. Origami - qog'ozdan shakl yasash san'ati - ayniqsa noyob ahamiyatga ega: u geometrik tafakkurni, sabr-toqatni va aniqlikni bir vaqtda rivojlantiradi. Yapon pedagoglari ushbu mashg'ulotni matematika va tabiatshunoslikning tayyorlov kursi sifatida ham qabul qiladi.

O'zbekistonda "Ilk qadam" milliy o'quv dasturi milliy badiiy an'analar - naqqoshlik, kandakorlik, gilamdo'zlik, kulolchilik - va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni uyg'unlashtirgan. Bu yondashuv bolalarda milliy o'zlikni anglash va badiiy didning birgalikda shakllanishini ta'minlaydi. Milliy ornamentlarni o'rganish nafaqat estetik tarbiya, balki geometriya, rangshunoslik va tarix elementlarini ham qamrab oladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

25-DMTT amaliy tajribasi: tizim, uslub va natijalar

Farg'ona viloyati Uchko'prik tumani 25-sonli DMTTda 6-7 yoshli tarbiyalanuvchilar bilan ko'p yildan beri muntazam ravishda tasviriy san'at mashg'ulotlari olib borilmoqda. O'n yillik maktab tasviriy san'at to'garagi rahbarligi tajribasiga asoslangan ushbu mashg'ulotlar tizimi uchta asosiy prinsipga qurilgan: bolaning ichki motivatsiyasini uyg'otish, ijodiy erkinlikni ta'minlash va har bir bolaning individual iste'dodini payqab rivojlantirish.

Mashg'ulotlarda ishlatiladigan material va texnikalar tizimi:

1. **An'anaviy vositalar:** qo'rg'oshin va rangli qalamlar, akvarel, guash, mo'yqalam, turli xil qog'oz va karton.
2. **Haykaltaroshlik va konstruksiya:** plastilin, loy, qog'oz-papye-mashe modellash.
3. **Applikatsiya va kollaj:** qaychi va yelim yordamida shakl kesish-yopishtirish, gazeta va matolardan kollaj.
4. **Noan'anaviy texnikalar:** barmoq bilan bo'yash (finger painting), gubka bilan bosma, barglar va toshlardan naturprint.
5. **Tabiiy materiallar:** quruq barglar, gullar, donalar, shoxlar va toshlardan badiiy kompozitsiya.
6. **Milliy motivlar:** o'zbek naqqoshligi elementlari, islamiy naqshlar, gilamdo'zlik sxemasidan nusxa olish.

Har bir mashg'ulot uchta bosqichdan iborat.

Birinchi bosqich - **motivatsiya:** badiiy reproduksiya ko'rsatish, tabiat tasvirini kuzatish, ertak yoki she'r tinglash, savol-javob suhbat.

Ikkinchi bosqich - **ijod:** tarbiyachi namuna ko'rsatadi, so'ngra bola mustaqil ijod qiladi; tarbiyachi ko'maklashadi, lekin bolaning qarorini almashtirib qo'ymaydi.

Uchinchi bosqich - **ko'rgazma va muhokama:** bolalar o'z ishlarini devorda namoyish etadi, har biri o'z rasmini tanishtiradi, tengdoshlari fikr bildiradi. Bu bosqich nutq, muloqot va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini bir vaqtda rivojlantiradi.

Har yili bog'cha miqyosida rasm tanlovi o'tkaziladi. Bu tadbirga ota-onalar faol jalb qilinadi - ular nafaqat tomoshabin, balki hamijodkor sifatida ishtirok etadi. 2026-yilning 10-sentyabridan rasmiy tasviriy san'at to'garagi tashkil etilishi rejalashtirilgan. To'garak doirasida iqtidorli bolalar aniqlanib, viloyat va respublika musobaqalariga tayyorlanadi; "Ota-ona - bola" birgalikdagi ijod sessiyalari ham o'tkaziladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogik kuzatuv natijalari va ilmiy tahlil

Isomova F.A.T.Q. (2022) tadqiqotida maktabgacha ta'limda faol mashg'ulotlarning bolani maktabga tayyorlashdagi roli ko'rsatib berilgan. Shu asosda 25-DMTTda olib borilgan kuzatuvlar quyidagi ijobiy natijalarni qayd etdi:

- 1. Mayda motor ko'nikmalar:** qo'l-ko'z muvofiqligi sezilarli yaxshilandi; qalam va cho'tqani to'g'ri ushlab ishlash qobiliyati maktabda yozuvni o'zlashtirishni tezlashtirdi.
- 2. Kognitiv rivojlanish:** rang aralashtirib yangi tuslar hosil qilish, narsalarni nisbatda chizish, fazoviy tafakkur ko'rsatkichlari oshdi.
- 3. Hissiy rivojlanish:** bolalar tuyg'ularini so'z topmasdan ham rasm orqali ifodalay boshladilar; xulq muam-molari kamaydi.
- 4. Ijodiy mustaqillik:** yangi material yoki topshiriq oldida cho'chish kamaydi; bolalar o'z yechimlarini topishga harakat qildi.
- 5. O'z-o'ziga ishonch:** tugallangan ishni devorga osish va tengdoshlarga ko'rsatish bolalarning o'z-o'zini qadrlashini oshirdi.
- 6. Matematik tafakkur:** tasviriy san'at mashg'ulotlarida faol bo'lgan bolalar matematika va mantiqiy topshiriqlarda ham yuqori natija ko'rsatdi.
- 7. Ijtimoiy muloqot:** guruh ishlarida hamkorlik ko'nikmasi, boshqalarning ishiga hurmat va fikr almashish madaniyati rivojlandi.

Ayniqsa e'tiborli holat shundaki, mashg'ulotlar davomida bir necha bola kuchli badiiy iste'dod ko'rsatdi va ular musobaqalarda yuqori o'rinlarni egalladi. Bir necha ota-onalar uyda ham farzandlarining o'z tashabbusi bilan rasm chiza boshlaganini, kunduzgi mashg'ulotlar haqida zavq bilan gapirib berishini bildirdi - bu ichki motivatsiyaning vujudga kelganidan dalolat beradi.

Amerikalik neyrolog Michael Merzenich tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, nozik motor faoliyati prefrontal korteks - irodaviy boshqaruv va diqqat markazi - ni faollashtiradi. Bu esa diqqatni jamlash va xotirani mustahkamlash borasida ham ijobiy natija beradi. Shu sababli tasviriy san'at mashg'ulotlari ADHD belgilari ko'rindigan bolalarga ham alohida terapevtik ahamiyatga ega.

Samarali tashkil etishning pedagogik shartlari

Maktabgacha ta'limda tasviriy san'at mashg'ulotlaridan maksimal samara olish uchun quyidagi pedagogik shartlarga rioya qilish zarur.

Birinchi shart - ijodiy muhit. Loris Malaguzzi "muhit - uchinchi tarbiyachi" degan. Materiallarga erkin kirish, yaxshi yorug'lik, bolalar ishlari aks ettirilgan devorlar, tabiiy buyumlar va san'at namunalari joylashtirilgan xona bolada ijodiy faollikni uyg'otadi. Ayniqsa, tabiiy yorug'lik va tabiiy materiallar bolaning sezgiriligini rivojlantirishga yordam beradi.

Ikkinchi shart - tanqidsiz muhit. Viktor Lowenfeld: "Bolaning rasmini kattalar mezonini bilan baholamang - bu uning ijodiy kurtaklarini so'ldiradi", deb ogohlantirgan. Tarbiyachi "noto'g'ri" chizding deyish o'rniga "sen bu rangni nima uchun tanlading?" deb qiziqishi kerak. Bu yondashuv bolaning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi.

Uchinchi shart - individual yondashuv. Howard Gardner ta'kidlaganidek, har bir bola o'ziga xos usulda o'rganadi va o'ziga xos intellekt turida kuchlidir. Tarbiyachi har bir bolaning rivojlanish dinamikasini kuzatib, unga mos topshiriqlar taklif etishi kerak.

To'rtinchi shart - ota-onalar bilan hamkorlik. Uy va bog'cha o'rtasidagi uzluksizlik bolaning rivojlanishini tezlashtiradi. Ota-onalarga uyda ham ijodiy mashg'ulotlar o'tkazish bo'yicha ko'rsatmalar berish, ularni ko'rgazmalarga taklif etish - bularning hammasi oila va muassasa o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlaydi va bolaning rivojlanishi uchun yaxlit muhit yaratadi.

Beshinchi shart - milliy o'zlikni saqlash. O'zbek naqqoshligi, islamiy naqshlar, kandakorlik va gilamdo'zlik motivlaridan foydalanish bolada milliy qadriyatlar va estetik did bir vaqtda shakllanishini ta'minlaydi. Buyuk mutafakkir Alisher Navoiy: "Inson ko'ngli go'zallikka intiladi - bu intilishni to'g'ri yo'naltirsangiz, buyuk ijodkor yetishib chiqadi", degan edi. Milliy san'at bu intilishni to'g'ri yo'naltirishning eng tabiiy vositasidir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy san'at mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish bolalarning har tomonlama - jismoniy, aqliy, hissiy va ijtimoiy - rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Froebel, Montessori, Lowenfeld, Vigotskiy, Gardner va Malaguzzidan tortib zamonaviy neyrologlar Sperry va Merzenichgacha bo'lgan barcha olimlar bir xulosaga keladi: san'at bolaning miyasi va shaxsini rivojlantirishning eng kuchli va tabiiy vositalaridan biridir.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev: "Yosh avlodni ma'naviy va intellektual jihatdan rivojlantirish - bu bizning kelajagimizni shakllantirishdir", deb ta'kidlagan. Bu so'zlar har bir tarbiyachiga katta mas'uliyat yuklaydi. 25-DMTTning amaliy tajribasi esa ushbu mas'uliyatni qanday samarali bajarish mumkinligining jonli namunasi bo'la oladi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

1. Har bir maktabgacha ta'lim muassasasida zamonaviy materiallar va noan'anaviy texnikalardan foydalanuvchi tasviriy san'at burchagi yoki to'garagi tashkil etilsin.
2. Tarbiyachilar uchun tasviriy san'at pedagogikasi bo'yicha muntazam seminar-treninglar o'tkazilsin.
3. Tasviriy san'at mashg'ulotlari integratsiyalashgan tarzda - matematika, tabiat, nutq rivojlanishi bilan uyg'un holda - rejalashtirilsin.
4. Ota-onalar bolalarning ijodiy rivojlanishiga hamkor sifatida jalb etilsin; ko'rgazmalar va birgalikdagi mashg'ulotlar muntazam tashkil etilsin.
5. Milliy badiiy an'analar - naqqoshlik, kulolchilik, gilamdo'zlik - bog'cha dasturiga tizimli ravishda kiritilsin.
6. Har bir bolaning ijodiy rivojlanish dinamikasi kuzatuv daftarida qayd etilsin va ota-onalar bilan muhokama qilinsin.

Alisher Navoiy ta'kidlaganidek: "Kamolot - bu yo'l, manzil emas." Bugun bog'chada qo'lga olingan mo'yqalam - bu o'sha abadiy yo'lning birinchi qadami. Har bir tarbiyachi o'z zimmasidagi bu ulug' ishni chuqur idrok etib, farzandlarni kelajak uchun barkamol shaxs sifatida tarbiyalash yo'lida izchil mehnat qilishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "Ilk qadam" milliy o'quv dasturi. - Toshkent, 2018.
2. Mirziyoyev Sh.M. Nutqlar va ma'ruzalar to'plami. - Toshkent: O'zbekiston, 2022.
3. Axmedov A.A. Ijtimoiy pedagogika. O'quv qo'llanma. - Buxoro, 2023.
4. Isomova F.A.T.Q. (2022). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda nutq o'stirish mashg'ulotlarining ahamiyati. *Oriental Renaissance*, 2(1), 947-949.
5. Tojiddinova I.F.A. (2024). Tarbiya turlari va ularning shaxs kamolotiga ta'siri. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(2), 429-435.
6. Tajiddinovna I.F. (2024). Types of education and their impact on personality development. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(2), 469-475.
7. Lowenfeld V., & Brittain W.L. (1987). *Creative and Mental Growth*. 8th ed. - New York: Macmillan.
8. Gardner H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. - New York: Basic Books.
9. Malaguzzi L. (1993). For an Education Based on Relationships. *Young Children*, 49(1), 9-12.
10. Vygotsky L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. - Cambridge: Harvard University Press.
11. Montessori M. (1912). *The Montessori Method*. - New York: Frederick A. Stokes Company.
12. Froebel F. (1887). *The Education of Man*. - New York: D. Appleton and Company.
13. Sahlberg P. (2011). *Finnish Lessons*. - New York: Teachers College Press.
14. Merzenich M. (2013). *Soft-Wired: How the New Science of Brain Plasticity Can Change Your Life*. - San Francisco: Parnassus Publishing.
15. Sperry R.W. (1981). Nobel Lecture: Some Effects of Disconnecting the Cerebral Hemispheres. Nobel Foundation.
16. Pestalozzi J.H. (1801). *How Gertrude Teaches Her Children*. - London: Swan Sonnenschein.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №7(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.